

૪૫૬૨/૨૭

બીને ગુરુજીની ગડબડના ફાસ્ટ.

વધારા તથા સુધારા સાથે.

આ ચોપડી સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં કાયદાપ્રગણે
 રજીસ્ટર કરાવી છે
 મુ'બાદ
 મુબાદ પ્રકાશ પ્રેસમાં છાપ્યું.

ઈ. સ. ૧૮૯૦. સંવત ૧૯૪૬-૪૭.

કોમિટ એક આનો.

શાકરબીને ગુરૂજનો રમુજી શરૂ

અંક પેહલો-પ્રવેશ પેહલો. ૪૬૦૦

સ્થળ-મકાન.

(શાકરબી એકલી ખુરસી ઉપર બેઠી છે અને તેનો ખાવીંદ દાખલ થાય છે)

ખાવીંદ—કયું પ્યારી આજ ઉઢાસીમે કાયકુ બેઠી હયે ?

શાકરબી—નહીંજ મંએ ઉઢાસીમે નહીં બેઠી હું લેકીન મેરે દી-
લમે અયેસા ખ્યાલ આતા હયે કે બેઠે બેઠે કીસ તરફ
અપના ગુઝરે હોગા કુચબી કામ ધંધા હોવે તો ઠીક.

ખાવીંદ—પ્યારી મેરે દાલમેબી પેહી ખ્યાલ આયા કરતા હયે !
દીલબર મંએ અળ સફરકો જાજીગા આર વાંહ જાકે
કીરકીબી નોકરી કરેગા, અળ તુ મેરેકુ ખુશીસે રજા દે !

રબી—કયા આપ સફરકો જાતે હો ! નહીં નહીં મેરી જાન
હરગીઝ મંએ આપકુ રજા ન દુંગી.

૧ શાકરબી પોતાના ખાવીંદને સમજાવે છે

લાવની.

નોકરી મત જાના દીલદાર-ચાકરી મત જાના
તેરે ઘરમે લખ બંડાર-નોકરી મત જાના દીલ
પ્યારેકે શીરપે પધડી કસુંબી-જાગા
કે બન હત રહો બોરી કે ચાર-તે
વે સીનગાર મેરા દહીયી -

ખાના મેરા સરહાર

આવીંદ—ક્યા ! મંએ દાગીના ઔર કપડે બેચકે અપના ગુરુ કરે ?
અલર ત અયેસી ખાત મેરી પાસ કબી મન બોલ ? કલ
ફરર પંએ સવાર હોનેવાત્તા હું સમજ ?

શકરબી—ખર દીલદાર આપકા કહેના સચ હયે મગર મેરેકા
કાં નાપ રખોગે ? મંએ તો અકેલી આપકે પુરાકમે મર
નહોગી !

આવીંદ—હાં હાં ઉસ્કા મંએ બંદોબસ્ત કરંગા, અપનાં જો ગુરુ
હયે ઉસ્કુ મંએ બોલતા હું. (ગુરુજને બોલાવે છે) ગુ
રુ ! અયે ગુરુ ! (અંદરની ગુરુજ આવે છે)

ગુરુ—ક્યા હે ગુરુજકા કામ, ગુરુજ આવીઆ હે બોલની ?

આવીંદ—દેખો ગુરુજ મંએ સફરકો જાતા હું ઔર તુમ અપને
ઘરમે હુશીઆરીસે રહેના ઔર યે તુમેરી બેટીકા
સંભાળના.

ગુરુ—ખહુ સારા હે, સંભાલુંગા પન તુમારી બાયડીકુ કે જાના
કે ગુરુજ ને કુછ ચીજ મંગે સો ગુરુજકો દેવણા.

આવીંદ—જહોત અચ્છા ઉસ્કા બંદોબસ્ત મંએને પહેલે કર રખ્યા
હય ? (શકરને કહે છે) અયે ખારી શકર મેરી ખાત
સુત ? ગુરુજકા ખાનકે વાસ્તે સીધા દેના, ઔર કપડા
દેના, ઔર પાંઝિમે પેહરનેકે વાસ્તે જુતા દેના,
ઔર એ તોરા સખ કામ કરેગા, દીલબર અખ મંએ જાતા
હું તુમ હુશીઆરીસે રહેના (ગુરુજને) ગુરુજ અખ સં-
ભાળના ?

શકરબી—અજી તુમ જાતે તો હો લેકીન મેરેકા પાદ કરના ઔર
ખત લીખતે રહેના, જીલના નહી સમજે ? આપકે સી-
વા યે જાન રહેની મુશ્કીલ હયે.

ખાર્વીદ—ખારી કાગળ તો મંચે આવેલા ભેજીંગાં પાંડિસે કરકે
શીર તલક પેંચેગા, અંચે શકરલખ ! અંચે ગુલબદન !
અંચે ગાહર ! અખ મંચે જાતા હું !

શકરબી—બહોત અછા મેરે ચાર જલદી આના !

ગુરુજી—એ શકર તુને જો કબલ કયા હે શો હવે ?

શકરબી—કયા ગુરુજી ખાનેકો મંગેતે હો કયા દર્જો તોશો ? લડુ,
જલેબી, પેડા, જો કુચ મીઠાઈ મંગોસો દર્જો.

ગુરુજી—એ શકર એ શકર એ નહી જોઈતા, મેં દાડમ મંગતાહું.

શકરબી—અજી બેઠો દાડમ લા દેતી હું

ગુરુજી—એ શકર એ ખાવાકા નહી મેં મોહોબતકા દાડમ મંગતા
હું શકર જલદી દે દે ?

શકરબી—(ગુરુજીનો હાત તડ છોડીને) દુરસે ખાત કરો એ ખા-
તમે મંચે બહોત ખુશી હું લેકીન તુમ કલ રાતકો આઠ
બજે આના.

ગુરુજી—કલ રાતકુ આઠ બજે આજી, અરે કમખખત કબ
બજેગા ! કીક હે ખારી શકર પણ હમણા મને ...
બોકો દે ! દે દે શકર દે દે ?

શકરબી—અબી નહી કલ એક ચુમા કયા લેકીન દસ ચુમા દ-
ર્જીગી, અબી તુમ જાઓ ?

ગુરુજી—શકર ગુરુજી જાવતા હે—જાતા હું ખારી શકર જાતા હું !
(પાંડો ફરીને) શકર જરા ગટ નાછટ તો કર ! (Good
night) શકર જરા રામરામ તો કર ! એ શકર ! ખારી
શકર જાતા હું !

શકરબી—દેખો મુવા ગુરુજીની દાનત બીગડી, અખ મેં ખાત મંચે
કીરકુ બકે બોલું ! હાં હાં ! કીક મેં સહેરમ અપસીકે
ફરીઆદ કર. (શકરકા જાના)

અંક પેહો-પ્રવેશ બીજો.

(ગુરુ-રસ્તો.)

(શકરબીને અપરાશી દાખલ થાય છે.)

શકરબી—હે એ અપરાશી સામનેસે આના હયે ?

અપરાશી—ઐરત રાતકી અખન શેરીમે કાયકુ ખડી હયે ?

શકરબી—આઠાકી આપકી પાસ ફરીયાદ હયે !

અપરાશી—કયા ફરીયાદ હયે જલ્દ બોલ ?

શકરબી—આપકે શેહરમે જો ગુરુ હયે ઉસને મેરીપર બહોત ખુરી નીમાહકી.

અપરાશી—તહી નહી સગ ગતત હયે મેરા શેહરકા ગુરુ અયેસા નહી હયે.

શકરબી—અજી મંએ કસમ આકે સચ કહેતી હું ગુરુ બડા ખરાબ હયે.

શી—ઠીક હયે ગુરુકી ખાતરી મંએ ખરાબર કહુંગા.

બી—નહોત અજી મંએ જાતી હું સલામ હયે.

અપરાશી—અયે ઐરત ખડી રહે કીવર જાતી હયે ? મેરા સવાલકા જવાબ દેકર જા.

શકરબી—અજી આપકા કયા કહેના હયે જલ્દી બોલદો ?

અપરાશી—પીખારી મંએ એક બોસેકા તલબગાર હું જલ્દ ધનાયત હો ?

શકરબી—સાહેબ એ ખાતમે મંએ બહોત ખુશી હું, કલ અપને મકાનકું નવ બજે આના.

અપરાશી—આપકા નામ કયા હયે, ઘરકા ઠેકાના કયા હયે, ઐર નશાની કયા હયે, હમકા ખતા દેના આહીયે.

શકરબી—મેરા નામ શકરબી મશહુર જ હા હયે. ઐર ઠેકાના ગીર ગાંવમે દ્રેન્ય પુલકે પાસ મંકાન નંબર પંદરામે રહેતી હું, એક તુલીકા પીંજરા બાહર લટકતા હયે. એ નશાની હયે.

અપરાશી—બહોત આછા પીઆરી શકર કલ નવખની આડીગા.

શકરબી—અમતો સહેરકે વઝીરકે પાસ જાકે ફરીઆદ કરંગી. યુ-
 રજીબી અયેસા ઐર મુલા અગાજીબી અયેસા નીકલા.
 દેખો વજીરબી સામતેસે આતા હયે.

વઝીર—રાતકી વખત યે ઐરાત કોન હયે જો ઈધર જાડી હયે! અયે
 ઐરાત તુ કાયકુ ઇસ જગેપર જાડી હયે? હા બોલ દે?

શકરબી—સાહેબ મંએ આપકી પાસ ફરીઆદ કરાડ આપકુ.

વઝીર—કયા ફરીઆદ હયે જલદ બંયાકર?

શકરબી—આપકા જો નોકર અપરાશી હયે હસતે મેરીપર બહોત
 ખુરી નીગાહકી.

વઝીર—નહી નહી તેરી ખાત જુક હયે, મેરા અપરાશી અયેસા નહી
 હયે.

શકરબી—સાહેબ મંએ કસમ ખાકે કહેલી હું કે મેરા કહેના
 સચ હયે.

વઝીર—બહોત આછા મંએ જિરફા સજા કરંગા.

શકરબી—બંદગી હયે મંએ અખ જાતી હું.

વઝીર—અરે ઝરા ઈએરો. કામ હો ગયા કે જાનેકી ખાત કરતે હો!
 હમકોબી તુમારા થોડા કામ પડા હયે.

શકરબી—જનાબે મન યા ખુશી આપકા કામ હોસો ફરમાઈએ,
 કુચ અદેશા ન કીજીએમ.

વઝીર—અયે ગુલબદન ચેક બોસા ચર્ચતા હયે—

શકરબી—તોબાહ તોબાહ! બસ છતનાજ કામ હયે! મંએ મે
 ખાતમે દીલોબંગસે રાઝી હું તુમ રાતકુ મેરે મકાનકુ ક-
 સ બજે આતા?

વઝીર—બહોત આછા પીઆરી લેકીન આપકા નામ, ધરકા પતા,
 ઐર કુચ નશાની દીખલા હો.

શકરબી—મેરાનામ શકરબી મશહુર હયે, ઐર ડેકાના ગીરગાંવમે
 ફ્રેન્ચ પુલકે પાસ મકાન નંબર પંદરમે રહેલી હું. જો

તેને કા પીઝરા બાહર કલકતા હયે, યે નશાની ધીઆનમે
જાણી.

વઝીર—ઝ્યા શકર લખ હયે, જયેસા નામ વયેસાહી કામ હયે !
બહોળ ખીરમારી મંએ જતા હું. સલામ હયે.

શકરબી—દેએ. મંએ વઝીરકીબી નીગાહ બીગડા, અળ બાદ-
શાહકી પાસ જાકર ફરીઆદ કરતી હું. લેકીન સાગનેસે
માદશાહ ખુદ આતા હયે.

બાદશાહ—આની રાતકે વખતપર મેરે ગલલકી પાસ યે કઓત
ઐરત ખડી હયે, કોઇ બસા તો ન હોગી ! ખએર જો
હો સો હો ! મંએ જાકે પુછતા હું. અયે ઐરત ઇસ જગે
તુ કાયકુ ખડી હયે, મંએ ઈસ શહેરકા બાદશાહ હું. કુચ
કામ હો બોલદે.

શકરબી—જનામેમન બાંદીકી આપકી પાસ યેક ફરીઆદ હયે.

બાદશાહ—ઝ્યા તુમારી ફરીઆદ હયે, બંયા કરો.

રબી—જનામે આલી આપકા શહેરકા વઝીર હયે ઊમને મે-
રેપર બહોત ખુશી નીગાહકી.

બાદશાહ—યે સળ ગલત હયે. યે સળ જુઠ હયે, મેરા વઝીર
અયેસા નહી.

શકરબી—જનાય મંએ કરના બાકે કહેતી હું.

બાદશાહ—બહોત અછા આપકે કહેનેપર મંએ વઝીરકુ નોકરીસે
રજા હુંગા. ઐર સજા કરુંગા.

શકરબી—જનાય યે બાંદી જાતી હયે, સલામ હયે.

બાદશાહ—વાહ વાહ ! કામ હુવાકે જાનેકુ મંગતી હયે ! હમકા-
બી તેરા કામ પડા હયે !

શકરબી—સાહેબ જો કુચ બાંદીકા કામ હો ફરમાઇએગા, દીલો-
જાસે કરંગી. કુચ કસુર ન હોગા.

૮ શકરબીને ગુરૂનો મુખ હારસ.

બાદશાહ—અયે મસ્તેનાઝ, મંઝે આપકો મેરી પાસે ખનાને ચાહતા હું.

શકરબી—બહેત ખુબ સાહેબ, યે ખાતમે મંઝે ખાશી હું. લેકાન મેહરબાની કરકે કલરાતકુ અનખારે મેરે મકાન પર આના! ઝરર આના!

બાદશાહ—ઠીક હયે મેરી પીઆરી, લેકાન તુમ્હારા નામ મુખારક ક્યા હયે, મકાન કાં હયે, ઐર મુશાની ક્યા હયે.

શકરબી—મેરા નામ શકરબી મશહુરે જહા હયે, ઐર ડેકાના ગીરગાંવમે ફ્રેન્ચ પુલકે પાસ મકાન નંખર પંદરામે રહેતી હું. ચેક તોતેકા પીંજરા બાહર લટકતા હયે, યે ન શાની હયે.

બાદશાહ—વાહ વાહ! ક્યા ખુદાને સુરત ખનાઇ હયે! ક્યા નામ શીરી લગતા હયે, અયે શકરબી મંઝે જાતા હું, બંદગી!

શકરબી—દેખો ક્યા ઝમાના હયે! ચેકસે ચેક આછે નીકલે! સ મુવે અયેસે નીકલે! કુચ શીકર નહી સળકે અ તરહસે સજા કરેગી. પહેલા તો મુવા ગુરૂ આરે, ઉસ્કે બાદ અપરાશી આયેકા બાદ ઉસ્કે વઝીર આયેગા, ઐર સળસે પીછે કમ અકલ બાદશાહ આયેગા, ઈન સળકી મકાનકો જાકે અઝી તરહસે ખંખર લુંગી. (જાના શકરબીકા.)

અંક પહેલો—પ્રવેશ ત્રીજો.

મકાન શકરબીકા.

(દાખલ હોવા ગુરૂકા.)

ગુરૂ—અયે શકરબી દરવાજા ખોલ, ગુરૂ આવીઆ હયે.

શકરબી—ગુરૂ હમેસે દરવાજા ખોલતી હું. (દરવાજો ખોલેછે,

મુરજી દાખલ થાય છે, અને મકાનમાં દોડાદોડ કરી મુકે છે.)

મુરજી—અયે શકર હવે એક બોકાદે આઠ કમકા બજી ગયા.

શકરબી—મુરજી ઝરા એ ખુરસી પર બેયેઠો, પાન સોપારી સખ દેતી હું.

મુરજી—શકર લાવ પાન સોપારી એલચી લવીંગ જવત્રી, તજ, તમાકુ સખ લાવ.

શકરબી—મુરજી લેઓ, યે સખ તૈયાર હયે ખાઓ, ઔર તુમકો જો ગાના આતા હયે સો ગાઓ ?

મુરજી—ઓ શકર મને એક ગાના આતા હયે, અમદાબાદકે પ-
ડખે બહરાબાદ હયે ઉસકા ગાના આવડતા હયે, વો ગાતા હું.

ગાયન.

બહારે કોઈ મીતરસે આવણું, બહારે કોઈ મીતરસે આવણું;
લગાવણું કાથા મંગાવણું, કીસ ઘરસે આવણું—બહારે.
(એટલામાં ચપરાશી દરવાજો ઠોકેછે.)

ચપરાશી—અયે પીઆરી શકર દરવાજા ખોલ, ચપરાશી આ-
યા હયે ?

શકરબી—જત્તા ઠંએરો ખોલતી હું મંએ નાનેકો બેયેઠી હું.

મુરજી—(બહરાધને ધ્રુજતો) શકર યે કજોન હયે જો દરવાજા
ઠોકતા હયે ?

શકરબી—યે શેહેરકા ચપરાશી આયા હયે.

મુરજી—(બહરાધને) અયે શકર મુને છુપાદે મેં મરજાગીઆ, એ
મેરી જન, મેરી અમા જલદીસે છુપાદે ? જલદી જલદી !
અયે શકર મંએ મર ગયા ? (શકરબી મુરજીકો જુતા
મારતી હયે ઔર મકાનમેસે એક જુતા કપડા લાકે ઉરકે
શરીર પર ઢાલતી હયે, પીર દરવાજા ખોલતી હયે.)

અપરાશી—ક્યું શકરબી દરવાઝા ખોલનેકું દેર લગી ?

શકરબી—સાહેબ મંએ નાનેકો બયેઠીથી સો દેર લગી. આપ
યે ખુરશીપર બયેઠો ચીર શો એ પાન સોપારી હાઝર
હયે ખાઓ, ચીર ખુના ખુરાના ગાના યાદ હો ગાઓ,
દેર ન લગાઓ મુજેહ બહોત શોખ હયે.

અપરાશી—બહોત અછા પીઆરી જનન મંએ ગાના ગાતા હું.
(જોટલામાં વઝીર દરવાઝો ઠોકે છે.)

વઝીર—અયે શકરબી જનન દરવાઝા ખોલ.

શકરબી—જનાબ ઠંચેરો મંએ ખોલતી હું, ખાના ખાતી હું
આપ ઝરા ઠેરીએ.

અપરાશી—(ગભરાઈને ધ્રુજતો ધ્રુજતો) શકર યે કોન વઝીર
આયા ! અરે શકર તેરા સત્યાનાશ જાવે ! અરે શકર
મુજે છુપાદે ! મેરી મા ! અયે મેરી અમા ! મેરી
બહન ! મુજેહ છુપાદે ! મુકતમે મારા જાઈના ? જલ-
દીસે છુપાદે !

શકરબી—અરે લગાર ઠંચેરો તુમ એ અદર ઝોટકે ચકકી પ.
નેકું બયેઠો ?

અપરાશી—હા ! હા ! મંએ અપરાશી હોકે ચકકી પીસું !

શકરબી—લાંબી બાત મત કરો, બયેઠના હો બયેઠો. નહીં તો
મંએ દરવાઝા ખોલતી હું.

અપરાશી—અરે નહીં નહીં ! મેરી અમા મંએ બેઠતા હું ! અયે
પરવરદીગાર મંએ કીવરસે આકર ઈસ બક્ષામે ગીર
તાર હુવા ! ઇસ્ક બાઝી કરનેકો આયા તો આટા પીસ
પડતા હયે ! ખુદા બયેર કરે !

(શકરબી દરવાઝે ઉઘાડે છે વઝીર દાખલ થાય છે.)

વઝીર—કયુ પીઆરી હોતો ખુશીમે.

શકરબી—કયું નહીં સાહેબ, આપકી મેહેરબાની હયે તો ખુશીમે
હું. આપ યે ખુરશી પર બેઠો, પાન સોપારી લાતી હું. જા-
ના આપ યેક મુજેકે ગાના સુનાઓ મુજેકે બહોત
શે. હયે ?

મહોત આજા મેરી શકર પીઆરી. અબી સુનાતા હું.
(એટલામાં બાદશાહ દરવાજો ઠોકે છે)

બાદશાહ—અયે દીવર પીઆરી દરવાજા ખોલ મંએ બાદશાહ
આયા હું. જલ્દ ખોલ ! અગીઆરા કબકે બજ ગયે ?

શકરબી—જનાજ હમેરા મંએ ખોલતી હું ?

વઝીર—(ગફરાઈને) અયે શકરબી અખ મુજેકે જલદી બાહર
નીકાલદે યા મુજેકે છુપાદે. મુફતમે મંએ મારા જઈગા,
મેરી બેટી ! અયે મેરી અમા ! જલદી છુપાદે ! હાયે
આફસોસ યારો છશ્ક યેક અખયેખ બલા હયે ! સંએકડો
છશ્કળ ઝીમે મર ગયે હયે ! (વઝીરને પેટીમાં છુપાવે છે
અને બાદશાહને લાવીને ખુરશી પર બેસાડે છે)

બાદશાહ—કયું પીઆરી મસ્તેનાઝ હોતો ખુશીમે ?

શકરબી—જહાં ! કયું નહીં આપ યે પાનસોપારી ખાઓ આર
મંએ આપકુ એક અજાં ગાના સુનાતી હું.

ગાયન.

અંદગોગી તોરે જોઢણે મેવાડોરે મલીન-યે રાહ.
મારો છેલ છબીસો લાલોરે-ઉભો જમનાને તીર;
એ ગંગાશોહા મણી-કંઈ નીરમલ ઉનકો નીર,
ઝડોંકી શોભા લલી-કંઈ લમરનકી બહુ મીડ-ઉભો.
મોરી ગલીઅન આના જના-કરના મોસે પીઆર,
નેનસે હો નેન મીલાઓ-મીલનઓ મોરે યાર-ઉભો.

બાદશાહ—વાહ વાહ ! વાહ વાહ ! ક્યા ગાના ગાઈહો ! પી-
આરી શકર અબ ગાના બંધ કરનાં, આપઝમે, બયેડીએ,
ઔર દો ઘડી ચે બાઝી ખેલીએ. (એટલામાં ટપાલનો
સીપાઇ કાગળ લઈને આવે છે.)

સીપાઇ—અયે શકરબી તુમારા કાગઝ આયા હયે ચલો
આર પેસે લાઓ, કાગઝ નોટપેટ હયે !

બાદશાહ—અયે પીઆરી શકર મંએ યહાં બયેડા રહું ક્યા ?

શકરબી—જનાબ આપ ઝરા કોટડીકી અંદર બયેડીએ, મંએ,
અબી ચે કાગઝ પડાકે આતી હું ! (વીચાર કરીને)
ચે જો મેરા ખાવીંદકા ખત આયા હયે વો કીસ્કીપાસ
પડાજી ! હાં હાં અપને પડોસમે જો દાદુમીઆં બાવરચી
હયે ઉરકો બોલાતી હું વો પડના જનતા હયે ! (ખુબ
પાડે છે) અજી દાદુમીઆ ? અયે દાદુમીઆ ?

દાદુમીઆ—ક્યા હયે શકરબી, હો તો ગઝમે, તેરા કાગઝ આયા
હયે, ઈંધરલા મંએ બાંચ દેતા હું (શકરબી કાગલ આપે
છે, કાગળ જિઓ નીચો કરી એકદમ રોવા લાગે છે.)

શકરબી—ક્યા હયે ચે કાગઝમે દાદુમીઆ જલ્દીસે બોલ્લો ? ક્યા
મેરા ખાવીંદ મરગયા ! જો તુમ રોનેકુ લગા !

દાદુમીઆ—નહી નહીજી ! અયેસી બાત કુચ નહી હયે !

શકરબી—જબ તુમ કાયકુ રોનેકુ લાગે ?

દાદુમીઆ—મુજેહ પડનેકુ નહી આતા હયે !

શકરબી—ચલ મુવં મુઝી નીકલ મેરે ઘરમેસે ! મુવા ઢોંગ કરતા
હયે ? (વીચાર કરેછે) અબ ચે મુઝકુ અછી નસીહત

દેના આવીએ, હાં યેબી ઠીક લગતા હયે કે બાદશાહકી રાની કે બોલાહી (શકરબી રાનીને બોલાવીને પોતાનાં ઘરમાં બેઠાં, એક એક એક જણને બાહાર કાઢે છે.)

રાણી—અયે : તારત તુને મુજકો કાયકુ બુલાઈ ?

શકરબી—અયે રાની સાહેબ આપકા બાદશાહ કીધર ગયે હંયે ?

રાણી—વોહતો બહાર દવા ખાનેકુ ગયા હયે ?

શકરબી—બલા કબી મેરે મકાનમેસે નીકાલું તો આપ બિરકો કયા કરોગે ઔર મુજહ કયા ધનામ દોગે ?

રાણી—કબી ધધર મંએ બિરકો દેખુંગી સજા કરૂંગી, ઝીન્હાર ન છોડુંગી.

શકરબી—આપ બરએ લુલ્હ છુપકે ખડે રહો, મંએ બોલાતી હું, બાદશાહ સાહેબ અબી બહાર આ જાઓ, તુમારા ચુમા લેનેકા વખત કરીય આયા હયે, લો અબી દેતી હું.

બાદશાહ—પીઆરી દીલારામ અજ જલદી ચુમાદે બહોત દેર હો ગઈ, ય મેરા ગલરાતા હયે.

રાણી—(બાહર આવીને) કયા જનામ આય ચુમા લેનેકા આગે હો ! અફસોસ સદ અફસોસ ! વરકી બીબી છોડકર બલી ગલી દુકડે ખાનેકા અછા લગતા હયે. (એમ કહી શકરબીને રાની બાદશાહને જોડાને માર મારેછે.)

શકરબી—રાનીજી તુમારા વઝીર કંહા ગયા હયે ?

રાણી—વોહતો શહેરકી ચોકી કરનેકુ ગયા હયે.

શકરબી—અગર ઉસ્કોબી મેરે ઘરમેસે નીકાલું તો કયા સજા કરોગે ?

રાણી—ઉસ્કોબી મંએ અછી તરહસે જુતીયોંકા માર માઁગી.

શકરબી—વઝીર સાહેબ અજ બંદુકમેસે બહાર નીકલો, તુમકોબી ચુમા દેતી હું, તુમારાબી અજલ કરીય આયા હયે.

વઝીર—અયે ખારી શકર મેરા તો સારા બદન દુખાને આયા બ-
લદી યુમા દે, અબ જી ઠએર ના નહી ! (એટલામાં રાનીને
જોઇને નીચું જોએછે, પછી લગભગ જાણે જોએછે એટલામાં
બાદશાહ જોવામાં આવે છે એટલે નીચું માંડી કરી નયછે)
તેસ ખાનાખરાય હોવે શકર એ ઇસ્કબાઝીકી રા આ પાપા !

શકરબી—રાની સાહેબ આપકા ચપરાશી કા હયે ?

રાની—એ તો ચક્રેપર બયેઠા હોગા.

શકરબી—આપ ઝરા ઠએરે ઉરકોબી મંજે અબી તુમારી પાસ
લાતીહું ! ચપરાશી સાહેબ અબ આપ ઉડીએ, યે લો
ચુમ દેતી હું ! (ચપરાશી ઉઠે છે, કે તરત બાદશાહને
દેખે છે, ને નીચું યુવે છે, અને એકદમ તેના ઉપર જો-
ડાનો વરસાદ પડે છે)

શકરબી—રાની સાહેબ આપકા શહેરકા ગુરુજી નાપાક કીધર હયે ?

રાની—યે તો બહોત રોઝ હુવે મુલકકુ ગયા હયે.

શકરબી—દેખો ઉરકોબી મેરે ધરમંસે નીકાલતી હું, ગુરુજી
તુમારી કમગખતી આઇ, ઉડો, યે ચુમા લો.

ગુરુજી—શકર હવે તો જોકા દે ! એગને તું શુ કરે છે ! આ મારો
જીવ સાહેબો જાય છે હો ! પછી તું જાન ! (એટલામાં
રાની, બાદશાહ, ચપરાશી બધાને જોઈને ગભરાઇ જાયછે)

બાદશાહ—ગુરુજી તુમ ઇધર કાયકુ આવયે.

ગુરુજી—સાહેબ જોસે તુમ આવીઆ એસે હમ આવીઆ, યે શક-
રકા બોકાકે વસ્તે આવીઆ ! તુમારા કયા જાવીઆ ?

બાદશાહ—અયે વઝીર ઝીર અયે ચપરાશી તુમ લોમ કાયકુ ઈસ
જાયપર આવે ?

વઝીર—જનાબ યે નાપાક ચોરતને મુજકો ફસા દીયા, અબી હર-
મીઝ ન અજીયા ! તોઆહ તોઆહ કરતા હું !

અપડાશે—સાહેબ મુજકાળી ચે ઔરતને ફસાયા, મંએલી તો-
બાહ ! તોબાહ ! કરતા ફે

મુરૂજી—મેહેરખાન સાહેબો જોકે આ નડલ જોડી કાઢેતી છે તો-
ખલુ એમાંથી સમજુ ગાણુસેએ ધગી શીખાગજુ લે-
વાની છે, જે કોઈ પોતાની ધરની સ્ત્રી છોડી પારકી
આની આખરૂ લેતા ચાલશે તેના હાવા હાવ થાશે તથાસ્તુ.

સર્વે મળી ગાયન ગાયછે.

લાવની.

ખુશ રહો મનમન મેરા બીચાના બેલી, ખુશ રહો સનમન—ટક.
ગુલશમને માલરૂ ખડખડા રોતા હયે,
ગુલ સુક ગયા શીર દરા નહી હોતા હયે—ખુશ.
ધન જાનકો સમજો જ્યેસા ખુલ ખુલ પાની,
કહા ગયે બાદશાહ વઝીર માની રાની—ખુશ
હાકમકે રૂખરૂ જખ દીવદાર ચલોગે,
તુમ મેરી કસમ સચ કહોનો કયા કયા હોગે—ખુશ.
જહાં બહોને આંબા હો ગયો રૂપ કટેરી,
સચ કહો સનમન મેરાબી ધાતર બેલી—ખુશ.

તમામ શુદ્ધ.

નીચે લખેલાં પુસ્તકો હમણાજ છપાયાં છે.
પતિવ્રતા ખાયડીનો જેઠેમી ભરથાર.

અથવા

પાળેલા કુત્રા પગ કરડે (વારતા)

કીમ્મત છ આના.

કન્સરટીના ચાવીશ્રુક (ગોળવાણુ)

કીમ્મત ત્રણ આના.

ફીકલ ગાઈક (શીલ શીખવાની ચોપડી)

કીમ્મત ત્રણ આના.

દરજનો આકસીર મલમ

કીમ્મત છ આના.

જમનાદાસ ભગવાનદાસ-કુંપની.

ઠેકાણું—શુભેશ્વર મુંબઈ.

